

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

СИЛАБУС

**з дисципліни «Економіка туризму»
соціально-гуманітарного спрямування,
ступінь вищої освіти - «бакалавр»**

Обсяг навчальної дисципліни: Всього 90 год., у тому числі:

лекції – 14 год.,

практичні (семінарські) заняття – 16 год.,

самостійна робота – 60 год.

Кредити – 3.

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 години – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – **Бабан Тетяна Олександрівна**, к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/baban-tetjana-oleksandrivna>).

Антощенкова Віталіна Володимирівна к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/antoshhenkova-vitalina-volodimirivna>).

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Основи економіки», «Історія української державності», «Соціальна філософія», «Мікро- та макроекономіка».

Постреквізити. Знання, навички, одержані в результаті вивчення дисципліни «Економіка туризму» є необхідними в умовах інтеграції України та окремих бізнес-суб'єктів у світове бізнес-середовище.

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги). Структуру та зміст курсу спрямовані на вивчення туризму не з техніко-технологічної сторони, а як відношення людей у процесі формування, розподілу, реалізації та споживання туристичних послуг (продукту) на всіх ієрархічних і структурних рівнях сфери туристичної діяльності з метою задоволення потреб населення та отримання економічного й соціального ефекту. Даний курс дозволить здобувачам вищої освіти: отримати уявлення про механізм функціонування підприємств різних типів, особливостей розвитку підприємництва у сфері туризму, формування та використання їх ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності; виробити навички продуктивно-критичного оцінювання діючих механізмів планування діяльності підприємств і розробки прогресивних методів економічного управління; освоїти методи оцінювання економічної, соціальної та екологічної ефективності виконання планових рішень.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- основні поняття та категорії економіки туризму, на основі системного розуміння та взаємозв'язків із суміжними дисциплінами;
- принципи управління діяльністю сучасних підприємств та організацій туристичної індустрії;
- сучасні технології розробки управлінських рішень, їх обґрунтування та впровадженні у бізнес-практику;
- методичні основи аналізу ефективності формування та використання персоналу, активів (основних засобів, оборотних коштів, нематеріальних активів) туристичної фірми, організації її виробничо-комерційної діяльності;

- особливості ціноутворення у сфері туризму.

вміти:

- аналізувати ефективність використання персоналу, основних засобів, оборотних коштів, інвестиційних ресурсів, організації виробничої діяльності, інноваційних процесів туристичної фірми;
- обґрунтовувати загальні тактичні та стратегічні управлінські рішення з різних аспектів господарської діяльності;
- розробляти плани розвитку та інноваційно-інвестиційні проекти туристичної фірми різних напрямків.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка туризму» є формування у студентів теоретичних знань з особливостей економічних відносин та економічного механізму підприємств туризму, сучасного економічного мислення та комплексного розуміння проблем управління виробничою і комерційно-фінансовою діяльністю, а також умінь та практичних навичок їх розв'язання.

Предметом вивчення дисципліни «Економіка туризму» загальні закономірності функціонування і розвитку підприємств сфери туризму в ринкових умовах.

Завданнями формування теоретичних та практичних знань щодо економіки туризму, методологічних та концептуальних основ економіки в галузі туризму; принципів розвитку і функціонування туристичного ринку; особливостей ведення туристичного бізнесу; основних показників оцінки результатів діяльності підприємств туристичного бізнесу; основні види ціноутворення в галузі туризму; вивчення основ побудови стратегічних і тактичних планів роботи підприємств.

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких компетентностей щодо базових принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її економічної підсистеми:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

Результати навчання – в результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть розуміти принципи, процеси і технології організації економічної підсистеми суб'єкта туристичного бізнесу, порядок та етапи розробки стратегії діяльності туристичного підприємства; оволодіти методикою розрахунку виробничої програми підприємств у сфері туризму; знати призначення, класифікацію та особливості управління виробничими запасами туристичного підприємства; оволодіти практичними навичками визначення виробничої потужності туристичного підприємства, вміти розраховувати норматив виробничих запасів підприємства; здійснювати оцінку ефективності використання засобів виробництва, предметів праці, основних і обігових коштів туристичного підприємства; визначати фінансові результати та розподіляти одержані туристичним підприємством прибутки; розробляти бізнес-план туристичного підприємства, застосовувати методи аналізу його виконання для прийняття ефективних управлінських рішень в господарській діяльності; ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економіки туризму. Ресурсне забезпечення підприємств індустрії туризму

Лекції:

- Тема 1.** Поняття економічної діяльності індустрії туризму.
- Тема 2.** Сутність і особливості підприємницької діяльності в туризмі
- Тема 3.** Планування діяльності підприємств індустрії туризму
- Тема 4.** Основні та оборотні засоби підприємств індустрії туризму
- Тема 5.** Нематеріальні активи підприємств індустрії туризму
- Тема 6.** Трудові ресурси та оплата праці працівників підприємств індустрії туризму

Практичні заняття:

Тема 1. Розвиток туризму як економічної системи.

Тема 2. Загальні показники оцінки туристичної діяльності.

Тема 3. Методичні підходи аналізу та планування проектів туристичного підприємства. Оцінка запасу міцності підприємства в галузі туризму. Плани та методи планування реалізації туристичних послуг.

Тема 4. Показники ефективності використання основних та оборотних засобів підприємств індустрії туризму.

Тема 5. Показники ефективності використання нематеріальних активів суб'єктів туристичного господарювання.

Тема 6. Показники ефективності використання трудових ресурсів суб'єктів туристичного господарювання.

Змістовий модуль 2. Ефективність діяльності підприємств індустрії туризму

Лекції:

Тема 7. Витрати та собівартість продукції підприємств індустрії туризму

Тема 8. Формування та використання доходів підприємств індустрії туризму

Тема 9. Ціноутворення на підприємствах індустрії туризму

Тема 10. Система формування й розподілу прибутку підприємств індустрії туризму

Тема 11. Інвестиційна діяльність підприємств індустрії туризму

Тема 12. Державне регулювання туристичного ринку в сучасних умовах.

Практичні заняття:

Тема 7. Оцінка поточних витрат та собівартість туристичного продукту.

Тема 8. Формування та напрямки використання доходу туристичних фірм.

Тема 9. Формування цін на туристичні послуги.

Тема 10. Оцінка ефективності діяльності туристичних фірм.

Тема 11. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості туристичного підприємства.

Тема 12. Правове регулювання економічного розвитку туристичної діяльності в різних країнах.

Сертифікація та стандартизація в міжнародному туризмі.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: *модуль 1* – 30 % семестрової оцінки; *модуль 2* – 30 % семестрової оцінки; *екзамен* – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua

Офіційний сайт Державної фіскальної служби України <http://sfs.gov.ua/>

Офіційний сайт Світового банку <https://worldbank.org>

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України <http://www.mfa.gov.ua>

Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. №325/95-ВР. - Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.

Податковий кодекс України: офіц. текст: за станом на 07 серпні 2011 р. №3675-VI. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. 3. Господарський кодекс України: офіц. текст: за станом на 4 липня 2013 р. №406-VII. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

Офіційний сайт ТОВ «ДЖОІН АП» <https://joinup.ua/uk/>

Офіційний сайт ТОВ «ANEX Tour» <https://www.anextour.com.ua/>

Офіційний сайт ТОВ «TUI Ukraine» <https://www.tui.ua/>

Офіційний сайт ТОВ «Фесрія мандрів» <https://feerie.com.ua/>

Портал <https://zruchno.travel/>

Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 – Туризм. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1068 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf>